

Укладення контракту про проходження професійної військової служби включає дві стадії:

У відповідності до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» право військовослужбовців на працю (п.1 ст.8) реалізується через проходження військової служби, тобто проходження військової служби є особливою різновидністю трудової діяльності, яка має специфіку у зв'язку зі сферою її застосування — оборона і національна безпека.

[ ] Наприклад, єдиною умовою контракту про проходження військової служби, яку може брати військовослужбовець, є строк, на який укладається новий контракт, тобто контракт, який укладається військовослужбовцем, що проходить військову службу у добровільному порядку, або громадянином, який раніше її проходив у вказаному порядку. Варіанти вибору також встановлені Законом України «Про військовий обов'язок і військову службу», Законом України «Про Державну прикордонну службу України», в Положенні про проходження громадянами України. Сторонами контракту про проходження військової служби зазначені, з однієї сторони, Міністерство оборони України або інший державний орган виконавчої влади (МВС, СБУ), в якому законом передбачена військова служба, з іншої - громадянин, який вступає на військову службу в добровільному порядку. При укладенні контракту про проходження військової служби сторони (громадянин і посадова особа) не можуть змінити встановлених умов, закріплених у формі контракту про проходження військової служби, за виключенням тих, що підлягають узгодженню (наприклад, строк).

- 1) узгодження волі сторін, яка характеризується добровільністю вступу на професійну військову службу (суб'єктивна сторона). Відсутність волі не породжує військово-службових відносин, контракт вважається таким, що не може бути заключеним;
- 2) волевиявлення, тобто підпис контракту і тим самим надання йому узгодженої волі зовнішнього виразу (об'єктивна сторона). Волевиявленню передують перевірка відповідності громадянина (військовослужбовця) вимогам, встановленим для вступу на професійну військову службу за контрактом.

! Укладення контракту співпадає з моментом надання йому чинності, тобто з підписом його не громадянином чи військовослужбовцем, а відповідною посадовою особою. Вказаний порядок укладення контракту і надання йому чинності не може бути змінений угодою сторін.

! При заключенні контракту до кінця особливого періоду або до демобілізації, Укази Президента України щодо демобілізації на контрактників не розповсюджуються.

За загальною редакцією К. Луцик, М. Цип`ячук

**БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА**

**УКЛАДЕННЯ ТА
ПРИПИНЕННЯ КОНТРАКТІВ
ВІЙСЬКОВИМИ ПІД ЧАС АТО**

Національний центр
правової допомоги

Міжнародний фонд
«Відродження»
INTERNATIONAL RENAISSANCE FOUNDATION

Українська фундація
правової допомоги

ДОПОМОГА УЧАСНИКАМ АТО

Контракт про проходження професійної військової служби передбачає такі умови, яких зобов'язані дотримуватися сторони після його укладення:

+ обов'язок громадянина проходити військову службу у Збройних Силах України, інших військових формуваннях, створених відповідно до законодавства України протягом встановленого контрактом строку;

+ обов'язок громадянина добросовісно виконувати всі загальні, посадові та спеціальні обов'язки військовослужбовців, що встановлені законодавчими та іншими правовими актами України;

+ право громадянина на дотримання його прав і прав членів його сім'ї, включаючи отримання пільг, гарантій і компенсацій, встановлених законодавчими та іншими правовими актами України, які встановлюють статус військовослужбовця, порядок проходження військової служби.

Після вступу на професійну військову службу військовослужбовець зобов'язується проходити її протягом встановленого контрактом строку у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, створених у відповідності до законодавства України.

За ухилення від виконання цього обов'язку військовослужбовець, в залежності від характеру і тяжкості вчиненого правопорушення, несе дисциплінарну або кримінальну відповідальність.

! Для військовослужбовців строкової військової служби та військовослужбовців військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, які під час дії особливого періоду виступили не менше 11 місяців, осіб, звільнених з військової служби під час дії особливого періоду, які приймаються на військову службу за контрактом у період з моменту оголошення мобілізації до часу введення воєнного стану (настання воєнного часу) або оголошення рішення про демобілізацію, строк військової служби в календарному обчисленні встановлюється шість місяців.

Строк проходження військової служби для таких військовослужбовців може бути продовжено за новими контрактами на строк шість місяців. (ч. 3 ст. 23 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»)

Загальні підстави припинення (розірвання) контракту:

- а) у зв'язку із закінченням строку контракту;
- б) за станом здоров'я - на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії про непридатність або обмежену придатність до військової служби;
- в) за віком - у разі досягнення граничного віку перебування на військовій службі;
- г) у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів - у разі неможливості їх використання на службі;
- д) через сімейні обставини або з інших поважних причин, перелік яких встановлено Кабінетом Міністрів України;
- е) через службову невідповідність;
- є) у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, яким призначено покарання у виді позбавлення волі, обмеження волі, позбавлення військового звання чи позбавлення права займати певні посади; та інші.

[ ] ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАТУСУ ДОБРОВОЛЬЦІВ

Підставою для надання особам, зазначеним в абзаці сьомому п.1) ч.1 ст.10 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту статусу сім'ї», на яку поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», є (але не виключно):

а) клопотання про надання статусу особи, на яку поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», керівника добровольчого формування, до складу якого входила особа, яка загинула (пропала безвісти) чи померла. До клопотання додаються документи або письмові свідчення не менш як двох свідків з числа осіб, які спільно з такою особою брали участь в антитерористичній операції та отримали статус учасника бойових дій, або інваліда війни, або учасника війни відповідно до цього Закону, що підтверджують участь загиблої (пропалої безвісти), померлої особи в антитерористичній операції агіблих бійців, оскільки в подальшому такі сім'ї зможуть отримати грошову компенсацію та соціальні пільги;

б) довідка керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України, Генерального штабу Збройних Сил України про виконання добровольчими формуваннями завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною гвардією України та іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

в) висновок медико-соціальної експертної комісії про зв'язок смерті померлої особи з участю в антитерористичній операції.

У випадку виникнення проблем із оформленням статусу учасника бойових дій або відмові в його наданні радимо добровольцям звертатись до суду:

Заява подається за місцем проживання з метою встановлення судом фактів, які мають юридичне значення, а саме: участі бійця в бойових діях.

Такі справи розглядаються в рамках окремого провадження, із наданням заявником всіх можливих доказів, які б підтверджували участь бійця в АТО (показання свідків, фото-, відеозаписи).

Після набрання рішенням суду законної сили боєць може звертатися до відповідної комісії із проханням про присвоєння відповідного статусу, компенсації та соціальних пільг.

Судова практика свідчить, що при зверненні за встановленням факту участі в бойових діях за належної доказової бази суди задовольняють заяви.

Не виключенням є і звернення до суду членів сімей загиблих бійців, оскільки в подальшому такі сім'ї зможуть отримати грошову компенсацію та соціальні пільги.